

Не, не, говорили су нам, рат у Ираку није због нафте. То је цинично и поједностављено, рекли су. То има везе са терором, Ал каидом, рушењем једног диктатора, ширењем демократије и нашој заштити од оружја за масовно уништавање. Али, један за другим, ови измишљени изговори изгорели су у диму, ватри и пепелу. И сада је коначни салдо – заправо коначни салдо. Све је то било због нафте.

То је рекао и Алан Гринспен прошле јесени. Бивши шеф Федералних резерви, тада већ у безбедној пензији, поверио се у својим мемоарима: „Сви знају да је рат у Ираку већином у вези с нафтом.“ То је додатно образложио у интервјуу са Бобом Вудвордом из Вашингтон поста: „Да је Садам Хусеин био на челу Ирака, а да испод тог песка није било нафте, наша реакција према њему не би била толико јака каква је била у Првом заливском рату.“

Такође, сетите се да је, недуго после инвазије, заменик Доналда Рамсфелда Пол Волфовиц новинарима изјавио да је рат наш једини стратешки избор. „Практично нисмо имали никакве економске опције када је реч о Ираку“, објаснио је, „јер та земља плови на мору нафте.“

То подсећа на лик Данијела Плејнвјуа, монструозног нафтног тајкуна из филма Биће крви. Полулуд, он узвикује: „Имамо цео океан нафте под нашим ногама!“ а затим додаје, „нико не може да дође до ње осим мене.“

Није ни чудо што су америчке снаге чувале само министарства нафте и унутрашњих послова у Багдаду, чак и када су пљачкаши харали по музејима и износили антиквитете који немају цену. Били су ту да осигурају да нико други до – погодите ко? – не може да дође до нафте.

Ево недавног наслова из Њујорк тајмса: „Уговори са Ираком отварају врата повратку нафтних гиганата.“ А затим: „Четири западне компаније су у завршним фазама преговора овог месеца, о уговорима који би им омогућили повратак у Ирак, 36 година пошто су изгубили своје нафтне концесије у национализацији, када је Садам Хусеин узео власт.“

И то вам је то. После дугогодишњег изгнанства „Ексон-Мобил“, „Шел“, „Тотал“ и „Бритиш петролеум“ враћају се у Ирак, и то на крилима уговора без надметања. Истих повољних уговора какви су додељивани компанијама „Халибуртон“, „Келог-Рут-Браун“ и „Блеквотер“ – уговора који се добијају само ако имате пријатеље на високим положајима. А ти ратни профитери имају пријатеље на веома високим положајима.

Вратимо се уназад неколико година, у деведесете, када је грађанин Дик Чејни предводио велику енергетску компанију „Халибуртон“. Тада је саопштио нафтној индустрији следеће: „До 2010. биће нам потребно додатних 50 милиона барела дневно. А одакле ће та нафта да дође? Мада многи региони у свету нуде велике могућности у погледу нафте, Блиски исток, са две трећине светске нафте и најнижим трошковима још увек је место где се највећа награда налази.“

А сада убрзајмо траку до Чејнијевих првих, полетних дана у Белој кући. Нафтној индустрији и другим енергетским конгломератима дати су кључеви задњих врата Беле куће, после чега су њихови директори и лобисти почели редовно да долазе на састанке са старим пријатељем, а сада потпредседником САД, Чејнијем. Састанци су били тајни, уз строге мере безбедности, али, како смо известили још пре пет година, међу документима који су испливали са неких од тих састанака биле су мапе ирачких нафтних поља, као и спискови компанија које су тражиле приступ истима. Конзервативна група Ђудишал воч (Јудициал Ватцх) и Сијера клуб (Сиерра Цлуб) поднели су тужбу у настојању да сазнају ко је присуствовао тим састанцима и о чему се разговарало, али се Бела кућа борила све до Врховног суда да би спречила медије и јавност да сазнају целу истину.

Размислите о томе. Ти тајни састанци одвијали су се шест месеци пре 11. септембра, две године пре него што су Буш и Чејни напали Ирак. И ми још увек не знамо шта је била њихова тема. Оно што знамо јесте да је нафтна индустрија та која убира увећане профите ових дана. Било би смешно да није толико болно сетити се да је некадашњи навијач напада на Ирак – медијски могул Руперт Мурдок – једном приликом рекао да би успешан рат на том простору донео нафту по цени од 20 долара за барел. Последњи пут када смо проверили, цена је била преко 140 долара за барел. Где си, Руперте, када треба проверити чињенице и подсетити се на старе прогнозе?

На саслушањима пред Конгресом прошле седмице Џејмс Хансен, климатски научник НАСА, који је пре тачно двадесет година упозорио Конгрес и свет о опасностима глобалног загревања, упоредио је директоре великих нафтних компанија са дуванским могулима који су порицали да никотин узрокује зависност и да постоји веза између пушења и рака. Хансен, кога Бушова администрација непрекидно покушава да ућутка, каже да би тим баронима црног злата требало судити за злочине против човечности и природе због њиховог противљења напорима да се заустави глобално загревање.

Можда би те повољне уговоре у Ираку требало додати његовом списку предложених тужби. Њихова цена је веома висока. Четири хиљаде мртвих америчких војника, десетине хиљада рањених, стотине хиљада мртвих и осакаћених Ирачана, плус пет милиона расељених, уз цену која ће износити више билиона долара. Политички аналитичар Кевин Филипс истиче да је Америка постала тек нешто мало више од „снаге за обезбеђивање енергената“, чинећи све ради приступа скупocenим горивима, немајући обзира према туђим животима или самој планети. Поново подсећамо на Данијела Плејнвјуа из Биће крви. Његова жудња за нафтом дошла је по цени његовог сина и његове душе.

27. 6. 2008.

(Бил Мојерс (Bill Mouers) је управни уредник, а Мајкл Виншип (Michael Winship) виши сценариста у недељном политичком програму „Бил Мојерс џурнал“, који се приказује петком увече на америчкој јавној ТВ мрежи Пи-Би-Ес.)

Ипак је нафта била разлог за напад на Ирак

Пише: Бил Мојерс и Мајкл Виншип
уторак, 15 јул 2008 15:06

Пи-Би-Ес (САД)